
FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

1. Forud for mødet gav formanden for Europa-Parlamentet, Josep Borrell, en redegørelse, hvorefter der blev udvekslet synspunkter. Ved denne lejlighed fremlagde Kommissionens formand de strategiske mål for Kommissionen for perioden 2005-2009. Stats- og regeringscheferne noterede sig disse mål og hilste det velkommen, at der er stor overensstemmelse mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen med hensyn til prioriteterne for EU, navnlig for så vidt angår de lovgivningsmæssige aktiviteter for de kommende år.
2. Det Europæiske Råd behandlede følgende spørgsmål:
 - I. Stabilitets- og vækstpagten
 - II. Midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien
 - III. Bæredygtig udvikling
 - IV. Klimaændringer
 - V. ITER
 - VI. Forberedelse af FN-topmødet i september 2005
 - VII. Libanon

o
o o

I. STABILITETS- OG VÆKSTPAGTEN

3. Det Europæiske Råd godkender Økofin-Rådets rapport af 20. marts 2005 (se bilag II) om en bedre gennemførelse af stabilitets- og vækstpagten og tilslutter sig dens konklusioner og forslag. Rapporten opdaterer og supplerer stabilitets- og vækstpagten, der består af Det Europæiske Råds resolution fra Amsterdam og Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 og nr. 1467/97. Kommissionen opfordres til hurtigt at fremsætte forslag til ændring af Rådets forordninger.

II. ET NYT AFSÆT FOR LISSABON-STRATEGIEN: PARTNERSKAB FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE

A. EN AKTUEL STRATEGI

4. Her fem år efter lanceringen af Lissabon-strategien er resultatet blandet. Der er sket ubestridelige fremskridt, men der er samtidig klare mangler og forsinkelser. I forhold til de udfordringer, der skal tages op, er den pris, der må betales, hvis reformerne forsinkes eller ikke gennemføres fuldt ud, imidlertid høj, som det ses af kløften mellem EU's vækstpotentiale og EU's økonomiske partners vækstpotentiale. Handling er derfor bydende nødvendig.
5. Det er med henblik herpå absolut nødvendigt, at der straks sættes ny gang i Lissabon-strategien, og at der udvælges nogle kerneprioriteter for vækst og beskæftigelse. EU bør skabe et nyt grundlag for konkurrenceevnen, forøge både vækstpotentialet og produktiviteten og styrke den sociale samhørighed ved først og fremmest at satse på viden, innovation og udnyttelse af den menneskelige kapital.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

6. For at nå disse mål må EU i endnu højere grad mobilisere alle egnede nationale og fælles virkemidler, herunder samhørighedspolitikken, inden for strategiens tre dimensioner - den økonomiske, den sociale og den miljømæssige – så man bedre udnytter de dermed forbundne synergieffekter som elementer i en bæredygtig udvikling. Foruden regeringerne bør alle andre berørte aktører – parlamenter, regionale og lokale instanser, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet – tage strategien til sig og deltage aktivt i at virkeliggøre dens mål.
7. Parallelt hermed bør de finansielle overslag for perioden 2007-2013 sikre EU passende midler til med held at gennemføre sine politikker generelt, og herunder også de politikker, der medvirker til opfyldelsen af Lissabon-prioriteterne. Sunde makroøkonomiske betingelser er en vigtig forudsætning for at støtte indsatsen til fordel for vækst og beskæftigelse. Ændringerne af stabilitets- og vækstpagten vil bidrage hertil og samtidig give medlemsstaterne mulighed for fuldt ud at spille deres rolle med hensyn til at sætte gang i væksten på lang sigt.
8. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed Kommissionens meddelelse "Vækst og beskæftigelse: en fælles opgave - Et nyt afsæt for Lissabon-strategien", som er blevet fremlagt i anledning af midtvejsrevisionen. Det påskønner de vigtige bidrag fra Europa-Parlamentet, Regionsudvalget, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og arbejdsmarkedets parter i denne forbindelse. I lyset af disse forslag opfordrer Det Europæiske Råd Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne til straks at sætte ny gang i strategien på basis af nedennævnte elementer, der er centreret om vækst og beskæftigelse.
9. Det Europæiske Råd hilser arbejdsmarkedets parter engagement velkommen, således som det kom til udtryk under trepartstopmødet den 22. marts. Det opfordrer arbejdsmarkedets parter til at fremlægge et fælles arbejdsprogram for vækst og beskæftigelse inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder.

Desuden opfordrer det Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til sammen med medlemsstaternes økonomiske og sociale udvalg og andre partnerorganisationer at oprette et interaktivt netværk for initiativer i civilsamfundet, der skal fremme gennemførelsen af strategien.

B. DE VÆSENTLIGE AKSER I DET NYE AFSÆT

Viden og innovation - drivkræfter for en holdbar vækst

10. Et europæisk vidensrum skal give virksomhederne mulighed for at opbygge nye konkurrencefaktorer, give forbrugerne mulighed for at få adgang til nye varer og tjenesteydelser og give arbejdstagerne mulighed for at erhverve nye kompetencer. Set i dette perspektiv er det vigtigt at udvikle forskning og uddannelse og alle former for innovation, for så vidt de giver mulighed for at konvertere viden til merværdi og skabe flere og bedre job. Desuden bør der i årene fremover opmuntres til reel dialog mellem de involverede offentlige og private parter i videnssamfundet.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

11. På FoU-området er det overordnede mål stadig at nå op på et investeringsniveau på 3% med en passende fordeling mellem private investeringer og offentlige investeringer. Der bør fastsættes specifikke mellemliggende niveauer på nationalt plan. Dette mål skal bl.a. nås ved hjælp af skattemæssige incitamenter til fremme af private investeringer, en bedre løftestangeffekt i de offentlige investeringer og en mere moderne styring af forskningsinstitutioner og universiteter.
12. Syvende rammeprogram for forskning og udvikling kommer til at tilføre et europæisk forskningsrum ny dynamik til fordel for alle medlemsstater ved at styrke det europæiske samarbejde og mobilisere private investeringer på områder, der har afgørende betydning for konkurrenceevnen, og ved at bidrage til at mindske teknologikløften. Programmet bør virke som løftestang for de nationale forskningsbudgetter. Europa bør gøres mere attraktivt for forskerne gennem en reel forbedring af vilkårene for deres mobilitet og virksomhed som forskere. Det vil i den forbindelse være vigtigt at oprette et europæisk forskningsråd, der skal støtte avanceret forskning og grundforskning. Arbejdet med det europæiske rumprogram vil give mulighed for at udnytte innovationsevnen og det store potentiale i denne sektor.
13. Medlemsstaterne vil skulle udvikle deres innovationspolitik ud fra egne specifikke forhold, idet målene bl.a. bør være at oprette mekanismer til støtte for innovative SMV'er, herunder højteknologiske opstartsvirksomheder, fremme fælles forskning mellem virksomheder og universiteter, forbedre adgangen til risikovillig kapital, omlægge offentlige indkøb i retning af innovative produkter og tjenesteydelser samt udvikle partnerskaber for innovation og innovationscentre på regionalt og lokalt plan.
14. Det nye fællesskabsprogram for konkurrenceevne og innovation bør tilsvarende kunne sætte kraftigt skub i innovationen i hele Den Europæiske Union ved at indføre en ny mekanisme til finansiering af innovative SMV'er med et højt vækstpotentiale, rationalisere og styrke det tekniske støttenetværk for innovation i virksomhederne og støtte udviklingen af regionale centre og europæiske netværk for innovation.
15. Det Europæiske Råd noterer sig, at Kommissionen agter at fremlægge et forslag om oprettelse af et europæisk teknologisk institut.
16. Der er brug for en solid industristruktur på hele EU's område. Den bydende nødvendige fortsættelse af en aktiv industripolitik forudsætter, at industrigrundlagets konkurrencefordele styrkes, samtidig med at komplementariteten i indsatsen på nationalt, transnationalt og europæisk plan sikres. Dette mål skal blandt andet nås gennem teknologiske initiativer baseret på offentlig-private partnerskaber og via oprettelse af teknologiske platforme med henblik på at fastlægge forskningsdagsordenen på lang sigt. Kommissionen skal inden juni aflægge rapport om det forberedende arbejde på dette område.
17. Den Europæiske Investeringsbank bør udvide sin facilitet for struktureret finansiering til at omfatte FoU-projekter og sammen med Kommissionen finde frem til nye metoder til at udnytte fællesskabsmidlerne som løftestang for EIB-lån.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

18. Det er bydende nødvendigt at udvikle et helt igennem rummeligt informationssamfund baseret på en generel brug af informations- og kommunikationsteknologier (IKT) inden for de offentlige tjenester, i SMV'erne og i hjemmene. Med dette mål for øje vil initiativet "i2010" fokusere på forskning og innovation inden for IKT, på udviklingen af indholdsindustrierne, på net- og informationssikkerheden samt på konvergens og interoperabilitet med henblik på at skabe et informationsrum uden grænser.
19. Det Europæiske Råd minder om det væsentlige bidrag, miljøpolitikken yder til vækst og beskæftigelse samt til livskvalitet, navnlig i kraft af udviklingen af miljøinnovationer og miljøteknologier samt en bæredygtig forvaltning af naturressourcer, hvorved der skabes nye markedsmuligheder og nye job. Det understreger vigtigheden af en effektiv energiudnyttelse som en faktor for konkurrenceevne og bæredygtig udvikling og hilser det velkommen, at Kommissionen agter at udarbejde et EU-initiativ om energieffektivitet samt en grøn bog i 2005. Miljøinnovationer og miljøteknologier bør befordres kraftigt, navnlig inden for energi- og transportsektoren, idet opmærksomheden særlig rettes mod SMV'erne og mod fremme af miljøteknologier i offentlige indkøb. Et supplement til udviklingen af denne sektor på det indre marked er, at sektoren også repræsenterer et betydeligt eksportpotentiale. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til straks at iværksætte handlingsplanen for miljøteknologi, bl.a. ved hjælp af konkrete foranstaltninger, hvis tidshorisont er koordineret med de økonomiske beslutningstagere. Det Europæiske Råd bekræfter på ny vigtigheden af målet om at standse tabet af biodiversitet inden 2010, navnlig ved at indarbejde kravet herom i andre politikker, i betragtning af biodiversitetens betydning for visse økonomiske sektorer.

Et område, som det er attraktivt at investere i og arbejde i

20. For at tilskynde til investeringer og skabe en attraktiv ramme for virksomhederne og arbejdstagerne bør EU fuldføre det indre marked og etablere nogle gunstigere forskriftsmæssige rammer for virksomhederne, som på deres side bør udvikle deres sociale ansvar. Der er endvidere behov for effektive infrastrukturer, der bl.a. løser problemet med manglende forbindelsesled, samt for tjenesteydelser af almen interesse af høj kvalitet og til overkommelige priser samt for et sundt miljø, der bygger på bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion og høj livskvalitet.
21. Det Europæiske Råd opfordrer medlemsstaterne til at sætte alt ind på at opfylde de tilsagn, der blev givet i Barcelona i marts 2002, bl.a. med hensyn til gennemførelsen af direktiverne.
22. I forbindelse med fuldførelsen af det indre marked har Det Europæiske Råd peget på følgende prioriterede områder:

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

For at kunne fremme vækst og beskæftigelse og styrke konkurrenceevnen skal det indre marked for tjenesteydelser være fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bibeholdes. På baggrund af den aktuelle debat, der viser, at den nuværende affattelse af direktivforslaget ikke lever helt op til kravene, ønsker Det Europæiske Råd, at der i lovgivningsprocessen udfoldes alle bestræbelser for at skabe en bred konsensus, der opfylder alle disse mål. Det Europæiske Råd bemærker, at effektive tjenesteydelser af almen økonomisk interesse har en væsentlig rolle at spille i en effektiv og dynamisk økonomi.

Enhver aftale om REACH skal forene ønsket om at beskytte miljøet og sundheden med kravet om at fremme den europæiske industris konkurrenceevne, idet opmærksomheden særlig rettes mod SMV'erne og deres innovationskapacitet.

23. Som supplement til en aktiv konkurrencepolitik opfordrer Det Europæiske Råd medlemsstaterne til at fortsætte nedbringelsen af det generelle niveau for statsstøtte under hensyntagen til eventuelle markedssvigt. Disse bestræbelser bør ledsages af en omlægning af statsstøtten til at støtte visse horisontale mål såsom forskning og innovation samt udnyttelse af den menneskelige kapital. Endvidere bør reformen af regionalstøtten tilskynde til et højt investeringsniveau og gøre det muligt at mindske skævhederne i overensstemmelse med Lissabon-målene.
24. Det Europæiske Råd erindrer om, at det lægger stor vægt på forbedring af de forskriftsmæssige rammer, og tilskynder til aktiv videreførelse af drøftelserne som fastsat i bl.a. de seks formandskabers initiativ og Rådets arbejdsprogram for 2005, så der kan gøres samlet status på et kommende møde i Det Europæiske Råd. Det noterer sig Kommissionens meddelelse og understreger, at der må gøres en resolut indsats i den henseende på både europæisk og nationalt plan. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen og Rådet til at undersøge en fælles metode til måling af de administrative byrder med det formål at nå til enighed inden udgangen af 2005. En sådan enighed bør udnytte resultaterne af Kommissionens pilotprojekter, der forventes at foreligge i løbet af 2005. Det opfordrer Kommissionen til at udvikle sit konsekvensanalysesystem ifølge meddelelsen, at arbejde sammen med Rådet for at sikre hurtigere fremskridt som led i forenklingen og endelig at tage initiativer, der kan tilskynde alle de aktører, der er direkte berørt af processen, til at deltage. Det understreger endelig, at de initiativer, der tages med henblik på forbedring af de forskriftsmæssige rammer, ikke i sig selv bør blive en administrativ byrde.
25. De små og mellemstore virksomheder spiller en central rolle for vækst og beskæftigelse og deltager i udviklingen af industristrukturen. Medlemsstaterne opfordres derfor til at fortsætte deres politik på dette område ved at mindske de administrative byrder, indføre kvikskrankeordninger og åbne adgangen til lån, mikrolån samt andre finansieringsmetoder og ledsagende tjenesteydelser. SMV'ernes adgang til fællesskabsprogrammerne er ligeledes af stor betydning. Endvidere opfordres Kommissionen og medlemsstaterne til optimalt at udnytte støttenetværkene for SMV'er: det er i den forbindelse vigtigt, at de nødvendige rationaliserings- og samarbejdsforanstaltninger hurtigt fastlægges sammen med arbejdsmarkedets parter på nationalt og regionalt plan og så vidt muligt sammen med handelskamrene.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

26. Det Europæiske Råd opfordrer Den Europæiske Investeringsfond til at diversificere sin indsats, især til fordel for finansieringen af innovative SMV'er gennem lokale investornet (business angels) og teknologioverførsler. Fleksible finansielle midler, der er tilpasset denne form for aktivitet, bør kortlægges sammen med Kommissionen. Denne indsats skal også understøttes af det nye fællesskabsprogram for konkurrenceevne og innovation.
27. Enhedsmarkedet bør også bygge på et fysisk indre marked uden hindringer med hensyn til interoperabilitet og logistik. Udbredelsen af højhastighedsnet i utilstrækkeligt dækkede områder er en forudsætning for udviklingen af en videnbaseret økonomi. Generelt vil investeringer i infrastrukturer fremme vækst og føre til større konvergens på det økonomiske, sociale og miljømæssige plan. Som led i vækstinitiativet og quick start-programmerne understreger Det Europæiske Råd vigtigheden af at gennemføre de prioriterede projekter inden for transport- og energinet og opfordrer EU og medlemsstaterne til at fortsætte deres investeringsindsats og tilskynde til offentlig-private partnerskaber.
28. Den åbne verdensøkonomi giver nye muligheder for at stimulere væksten, konkurrenceevnen og en omlægning af den europæiske økonomi. Det Europæiske Råd erkender vigtigheden af at få en ambitiøs og afbalanceret aftale bragt i stand i Doha-forhandlingerne og fordelene ved at udvikle bilaterale og regionale frihandelsaftaler; bestræbelserne på at nå dette mål bør ledsages af en vedvarende indsats for at sikre konvergens af standarder på internationalt plan, bl.a. med hensyn til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed

29. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med Kommissionens meddelelse om den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, som bidrager til virkeliggørelsen af Lissabon-strategiens mål ved at styrke den europæiske sociale model, der bygger på stræben efter fuld beskæftigelse og større social samhørighed.
30. En forøgelse af beskæftigelsesfrekvenserne og en forlængelse af den erhvervsaktive del af livet kombineret med en reform af de sociale beskyttelsessystemer er det bedste middel til at bevare det nuværende sociale beskyttelsesniveau.

Kommissionen vil som led i sit igangværende arbejde med det nye afsæt for Lissabon-strategien overveje spørgsmål i forbindelse med, hvordan man sikrer bæredygtig finansiering af vor sociale model, og aflægge rapport herom til Det Europæiske Råd til efteråret.

31. Målene om fuld beskæftigelse, kvalitet i arbejdet og arbejdsproduktivitet samt social samhørighed bør komme til udtryk i klare og målelige prioriteter: gøre et arbejde til en reel mulighed for alle, få flere ud på arbejdsmarkedet, forbedre tilpasningsevnen, investere i menneskelig kapital, modernisere den sociale beskyttelse, fremme lige muligheder, navnlig for mænd og kvinder, og befordre social integration.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

32. Det er bydende nødvendigt at få flere ud på arbejdsmarkedet. Dette mål kan nås, hvis der satses på en aktiv beskæftigelsespolitik, på det økonomisk attraktive ved et arbejde, på foranstaltninger, der forener arbejdsliv og familieliv, herunder en forbedring af børnepasningsordninger; også lige muligheder, strategier for en aktiv aldring, fremme af social integration og omdannelse af sort arbejde til rigtige job bør prioriteres. Der skal også udvikles nye beskæftigelsespotentialer inden for tjenesteydelser til personer og virksomheder, inden for den sociale økonomi, inden for fysisk planlægning og miljøbeskyttelse samt inden for de nye industrierhverv, bl.a. takket være fremme af lokale partnerskaber for vækst og beskæftigelse.
33. For arbejdstagernes og virksomhedernes vedkommende vil nye former for tilrettelæggelse af arbejdet og mere forskelligartede aftalevilkår, der bedre kombinerer fleksibilitet og sikkerhed, bidrage til tilpasningsevnen. Der skal også lægges vægt på en bedre foregribelse og styring af økonomiske forandringer.
34. Den menneskelige kapital er EU's vigtigste aktiv. Medlemsstaterne opfordres til at intensivere deres bestræbelser på at hæve det generelle uddannelsesniveau og nedbringe antallet af unge, der forlader skolen for tidligt, navnlig ved at følge arbejdsprogrammet "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010". Livslang læring er en afgørende forudsætning for at nå Lissabon-målene, idet kvaliteten dog bør være høj på alle niveauer. Det Europæiske Råd opfordrer medlemsstaterne til at udvirke, at livslang læring bliver et tilbud for alle i skolerne, virksomhederne og hjemmene. Der skal lægges særlig vægt på at give mindre kvalificerede arbejdstagere og personalet i små og mellemstore virksomheder adgang til livslang læring. Det Europæiske Råd opfordrer derfor til hurtig vedtagelse af det program, som Kommissionen inden længe forelægger i den henseende. Endvidere skal adgangsbetingelserne lettes gennem tilrettelæggelse af arbejdstiden, tjenesteydelser til støtte for familierne, erhvervsvejledning og nye former for udgiftsdeling.
35. Der bør udvikles et europæisk område for uddannelse gennem fremme af geografisk og erhvervmæssig mobilitet. Det Europæiske Råd understreger vigtigheden af udbredelsen af Europass og vedtagelsen af direktivet om anerkendelse af faglige kvalifikationer i 2005 og en europæisk referenceramme for kvalifikationer i 2006.
36. EU og medlemsstaterne bør fortsætte en politik for social integration med en flerdimensional tilgang, idet de bør koncentrere sig om bestemte målgrupper, som f.eks. børn, der lever i fattigdom.
37. En tilbagevenden til en stærk og holdbar vækst forudsætter en mere dynamisk demografi, bedre erhvervmæssig integration og bedre udnyttelse af det menneskelige potentiale, som ungdommen i Europa udgør. Med henblik herpå vedtog Det Europæiske Råd den europæiske ungdomspagt, der er gengivet i bilag I, som et af de instrumenter, der kan bidrage til at virkeliggøre Lissabon-målene.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

C. BEDRE STYRING

38. Det er vigtigt, at de foranstaltninger, der træffes af EU og medlemsstaterne, i højere grad og mere konkret bidrager til vækst og beskæftigelse. I den forbindelse vil der blive indført en forenklet ordning. Den har et tredobbelt formål: at gøre det lettere at fastlægge prioriteterne, samtidig med at strategiens overordnede balance og synergien mellem dens forskellige bestanddele respekteres, at forbedre den praktiske udmøntning af prioriteterne, idet man sørger for bedre at inddrage medlemsstaterne, og at rationalisere opfølgingsproceduren, så man bedre forstår anvendelsen af strategien på nationalt plan.
39. Denne nye tilgang, der bygger på en cyklus på tre år, som starter allerede i år og skal fornyes i 2008, omfatter følgende etaper:
- a) Cyklussens udgangspunkt bliver Kommissionens sammenfattende rapport (strategirapporten). Denne rapport behandles i Rådets kompetente sammensætninger og drøftes på Det Europæiske Råds forårsmøde, der fastlægger de politiske retningslinjer for strategiens økonomiske, sociale og miljømæssige dimension.
 - b) I overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i traktatens artikel 99 og 128, og på baggrund af Det Europæiske Råds konklusioner vedtager Rådet et sæt integrerede retningslinjer bestående af to elementer: de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) og retningslinjerne for beskæftigelsen. Da BEPG er det generelle instrument for samordning af de økonomiske politikker, bør de fortsat omfatte hele viften af makro- og mikroøkonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne, for så vidt der er et samspil mellem disse og de økonomiske politikker; BEPG skal sikre den generelle økonomiske sammenhæng mellem strategiens tre dimensioner.
 - c) På grundlag af de integrerede retningslinjer
 - fastlægger medlemsstaterne inden for deres ansvarsområde nationale reformprogrammer, der er tilpasset medlemsstaternes behov og specifikke situation. Disse programmer udarbejdes i samråd med alle interessenter på regionalt og nationalt plan, bl.a. de parlamentariske organer, efter hver enkelt medlemsstats egne procedurer. Programmerne skal tage hensyn til de nationale politiske processer og vil kunne revideres, hvis situationen ændrer sig. Medlemsstaterne skal styrke deres interne koordination, eventuelt ved at udpege en national Lissabon-koordinator;
 - fremlægger Kommissionen på sin side som en pendant til de nationale programmer under hensyn til behovet for konvergens mellem politikkerne Fællesskabets Lissabon-program, der dækker alle de foranstaltninger, som skal iværksættes på fællesskabsplan til fremme af vækst og beskæftigelse.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

- d) De rapporter om opfølgningen af Lissabon-strategien, som medlemsstaterne hvert år sender til Kommissionen - herunder rapporterne om anvendelsen af den åbne koordinationsmetode - samles fremover i et enkelt dokument, hvori der tydeligt skelnes mellem de forskellige indsatsområder og gøres status over de foranstaltninger, der er truffet i løbet af de forudgående tolv måneder med henblik på iværksættelse af de nationale programmer; det første dokument af denne art fremlægges i efteråret 2006.
 - e) Kommissionen aflægger hvert år rapport om gennemførelsen af strategiens tre dimensioner. På grundlag af Kommissionens analyse gør Det Europæiske Råd hvert forår status over de fremskridt, der er gjort, og tager stilling til, hvilke justeringer af de integrerede retningslinjer der måtte være nødvendige.
 - f) For så vidt angår BEPG finder de eksisterende mekanismer for multilateral overvågning anvendelse.
40. Efter det tredje år i hver cyklus fornyes de integrerede retningslinjer, de nationale reformprogrammer og Fællesskabets Lissabon-program efter ovennævnte procedure, idet der tages udgangspunkt i en strategirapport fra Kommissionen, der bygger på en samlet evaluering af de fremskridt, som er gjort i løbet af de forudgående tre år.
41. I 2005 begynder den ovenfor beskrevne cyklus i april med Kommissionens fremlæggelse af de integrerede retningslinjer fastlagt på grundlag af disse konklusioner. Medlemsstaterne opfordres til at fastlægge deres nationale reformprogrammer i efteråret 2005.

III. BÆREDYGTIG UDVIKLING

42. I anledning af det nye afsæt for Lissabon-strategien bekræfter Det Europæiske Råd, at denne strategi i sig selv skal ses i en større sammenhæng, nemlig kravet om bæredygtig udvikling, der indebærer, at nutidens behov skal tilgodeses, men ikke på bekostning af kommende generationers muligheder for at få indfriet deres behov. Det Europæiske Råd har besluttet, at det på sit næste møde i juni vil vedtage en erklæring om de styrende principper for bæredygtig udvikling; denne erklæring skal danne grundlag for en fornyelse af den strategi for bæredygtig udvikling, som Det Europæiske Råd vedtog i Göteborg i 2001. Den nye strategi, der bliver mere omfattende og mere ambitiøs og kommer til at indeholde mål, indikatorer og en effektiv opfølgningssprocedure, bør være understøttet af en positiv, langsigtet vision og fuldt ud integrere de interne og eksterne dimensioner. Den nye strategi vil blive vedtaget inden udgangen af 2005, og Kommissionen har tilkendegivet, at den vil fremsætte de relevante forslag i god tid.

IV. KLIMAÆNDRINGER

43. Det Europæiske Råd erkender, at klimaændringerne globalt set vil kunne få store negative konsekvenser på det miljømæssige, det økonomiske og det sociale plan. Det bekræfter, at den årlige globale gennemsnitlige overfladetemperatur ikke må stige med mere end 2 °C i forhold til det forindustrielle niveau, hvis endemålet for De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer skal nås.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

44. Det Europæiske Råd noterer med stor tilfredshed, at Kyoto-protokollen er trådt i kraft. Det ønsker i den forbindelse specifikt at ønske Den Russiske Føderation tillykke med dens ratificering af protokollen.
45. Det Europæiske Råd hilser Kommissionens meddelelse med titlen "At vinde kampen mod den globale klimaændring" velkommen og opfordrer Kommissionen til at fortsætte sin cost-benefit-analyse af strategierne for reduktion af CO₂.
46. Det Europæiske Råd understreger, at EU er fast besluttet på at tilføre de internationale forhandlinger ny fremdrift. Med henblik herpå vil der være behov for:
- at undersøge mulighederne for en post 2012-ordning som led i FN-processen vedrørende klimaændringer, idet det sikres, at alle lande i videst muligt omfang samarbejder og deltager i effektive og passende internationale indsatsforanstaltninger;
 - at fastlægge en EU-strategi til bekæmpelse af klimaændringerne på mellemlang og lang sigt, der er i overensstemmelse med 2°C-målet. I betragtning af de globale emissionsreduktioner, der er nødvendige, er der i de kommende årtier behov for en global fælles indsats i overensstemmelse med princippet om fælles, men differentierede ansvarsområder og respektive kapaciteter, bl.a. væsentligt større samlede reduktionsbestræbelser i økonomisk mere udviklede lande. EU ser - uden at foregribe nye metoder til differentiering mellem parterne inden for en fremtidig retfærdig og fleksibel ramme - frem til sammen med andre parter at undersøge mulige strategier for at opnå de nødvendige emissionsreduktioner og finder i den forbindelse, at der bør overvejes reduktionsveje i gruppen af udviklede lande i størrelsesordenen 15-30% i 2020 sammenlignet med udgangspunktet i Kyoto-protokollen og derefter i henhold til ånden i de konklusioner, der er vedtaget af Rådet (miljø). Disse reduktionsintervaller skal vurderes nærmere på baggrund af de kommende drøftelser om, hvad der skal til for at nå målet, herunder cost-benefit-spørgsmålet. Det skal også vurderes, hvordan man effektivt kan inddrage lande med et stort energiforbrug, heriblandt de nye vækstlande og udviklingslandene;
 - at fremme foranstaltninger, der gør det muligt at reducere emissionerne på en omkostningseffektiv måde.

Det Europæiske Råd vil regelmæssigt tage dette emne op.

V. ITER

47. Det Europæiske Råd insisterer på nødvendigheden af at påbegynde opførelsen af ITER på den europæiske lokalitet inden udgangen af 2005 og opfordrer Kommissionen til at gøre alt for at nå dette mål, især for at få afsluttet forhandlingen af den internationale aftale inden juli 2005.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

VI. FORBEREDELSE AF FN-TOPMØDET I SEPTEMBER 2005

48. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på De Forenede Nationers generalsekretærs fremlæggelse den 21. marts 2005 af rapporten "I større frihed - hen imod sikkerhed for mennesker, udvikling af samfundet og menneskerettigheder for alle", som er et særdeles væsentligt bidrag til forberedelsen af De Forenede Nationers topmøde i september 2005 om opfølgningen af årtusinderklæringen (2000) og De Forenede Nationers større konferencer og topmøder. Det Europæiske Råd bekræfter på ny, at EU er fast besluttet på at spille en vigtig rolle inden for De Forenede Nationer generelt, og specielt i forbindelse med forberedelsen af topmødet. Den Europæiske Union ønsker, at denne proces munder ud i formuleringen af fælles svar på de store problemer, som udvikling, sikkerhed og menneskerettigheder udgør.
49. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen og Rådet til at fremskynde deres arbejde, navnlig for så vidt angår de forskellige elementer vedrørende udvikling, med henblik på endelig fastlæggelse af holdningerne til de forskellige emner og med henblik på at gøre det muligt for Den Europæiske Union at spille en aktiv rolle i de kommende drøftelser.

Det Europæiske Råd understregede Afrikas særlige betydning i 2005. Det udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen agter hurtigt at fremlægge forslag med henblik på at yde et betragteligt bidrag til revisionen af årtusindudviklingsmålene og styrke EU's støtte til det afrikanske kontinent. Det noterede sig i den forbindelse også den nylige rapport fra Afrika-kommissionen.

50. Det Europæiske Råd udtrykker ønsket om, at en proces præget af dialog videreføres og intensiveres på alle niveauer med de grupper af lande og de lande, med hvilke EU har strukturerede forbindelser, for at fremme en aktiv dynamik med konvergerende holdninger med henblik på at nå frem til ambitiøse og afbalancerede resultater på topmødet i september 2005.

VII. LIBANON

51. Det Europæiske Råd tilslutter sig de konklusioner om Libanon, som Rådet vedtog den 16. marts 2005. Det bekræfter sit ønske om et suverænt, uafhængigt og demokratisk Libanon. Det Europæiske Råd erindrer om vigtigheden af resolution 1559 fra FN's Sikkerhedsråd og udtrykker sin fulde støtte til FN's generalsekretærs særlige udsending.
52. Det Europæiske Råd opfordrer Syrien til hurtigt at efterleve de tilsagn, som den syriske præsident Bashar al-Assad afgav den 12. marts om at trække alle syriske tropper og efterretningstjenester tilbage fra Libanon. Denne tilbagetrækning skal være fuldstændig og foregå efter en præcis tidsplan.

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

53. Det Europæiske Råd ønsker, at der hurtigt dannes en ny regering, og at den kan handle i alle libaneseres interesse. Denne regering skal være i stand til at tilrettelægge frie, åbne og retfærdige valg inden for de fastsatte frister i overensstemmelse med den libanesiske forfatning og uden nogen form for indblanding eller indgriben udefra. Den Europæiske Union vil følge valgprocessen opmærksomt og være parat til at yde bistand.

Den europæiske ungdomspagt

I forbindelse med den europæiske befolknings aldring finder Det Europæiske Råd det påkrævet, at der til gavn for Europas unge vedtages et sæt politikker og foranstaltninger, som skal indgå fuldt ud i Lissabon-strategien. Ungdomspagten har til formål at forbedre mulighederne for uddannelse, erhvervsuddannelse, mobilitet, integration på arbejdsmarkedet samt social integration for de unge i Europa og samtidig gøre det lettere at forene arbejdsliv og familieliv. Pagten skal sikre den overordnede sammenhæng i de initiativer, der skal tages inden for disse områder, og fungere som udgangspunkt for en stærk og varig mobilisering til fordel for de unge. Skal pagten lykkes, kræver det inddragelse af alle berørte aktører, i særdeleshed ungdomsorganisationerne på nationalt, regionalt og lokalt niveau samt Det Europæiske Ungdomsforum, de lokale myndigheder og arbejdsmarkedets parter.

Det Europæiske Råd opfordrer EU og medlemsstaterne til, at de inden for rammerne af den enkeltes beføjelser, bl.a. som led i den europæiske beskæftigelsesstrategi og den sociale integrationsstrategi, lader sig inspirere af nedennævnte aktionslinjer:

For så vidt angår beskæftigelse, social integration og forbedring af den sociale status:

- Det bør sikres, at politikker, der fremmer varig integration af de unge på arbejdsmarkedet, specifikt følges op som led i programmet for gensidig inspiration på beskæftigelsesområdet.
- Det bør tilstræbes, at unge beskæftiges i højere grad.
- Der bør som led i den nationale politik for social integration sættes på at forbedre situationen for de mest sårbare unge, navnlig de fattigdomsramte, og på de initiativer, der har til formål at hindre nederlag i skolen.
- Arbejdsgivere og virksomheder bør opfordres til at udvise socialt ansvar i forbindelse med de unges integration på arbejdsmarkedet.
- De unge bør opmuntres til at udvikle initiativ og iværksætterånd.

For så vidt angår uddannelse, erhvervsuddannelse og mobilitet:

- Det bør sikres, at kvalifikationer modsvarer den videnbaserede økonomis behov, og der bør med henblik herpå udvikles et fælles kompetencegrundlag; i den forbindelse bør indsatsen først og fremmest koncentreret omkring problemet med elever, der forlader skolen tidligt.
- De studerendes muligheder for at tilbringe en studieperiode i en anden medlemsstat bør udvides.
- De unges mobilitet bør fremmes ved at fjerne hindringerne for praktikanter, volontører og arbejdstagere samt deres familie.

BILAG

- For forskernes vedkommende bør de igangværende initiativer inden for rammerne af Marie Curie-programmet styrkes.
- Der bør udvikles et tættere samarbejde mellem medlemsstaterne med hensyn til de erhvervsmæssige kvalifikationers gennemsigtighed og sammenlignelighed samt anerkendelse af ikke-kompetencegivende uddannelser.

Med henblik på at forene arbejdsliv med privatliv og familieliv:

- Det bør gøres lettere at forene arbejdsliv og familieliv, ved at ansvaret deles mellem partnerne, navnlig gennem udbygning af børnepasningsmulighederne og udvikling af nyskabende modeller for tilrettelæggelse af arbejdet.
- Politikker, der forbedrer børns vilkår, bør behandles på baggrund af drøftelserne om Kommissionens grønbog om demografiske ændringer.

**En bedre gennemførelse af
stabilitets- og vækstpagten****– Rådets rapport til Det Europæiske Råd –**

Denne rapport indeholder forslag til styrkelse og afklaring af gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten med det sigte at forbedre samordningen og overvågningen af de økonomiske politikker i overensstemmelse med traktatens artikel 99 og undgå uforholdsmæssigt store underskud som foreskrevet i traktatens artikel 104, stk. 1.

Rådet bekræfter, at stabilitets- og vækstpagten, der bygger på traktatens artikel 99 og 104, er et essentielt element i de makroøkonomiske rammer for Den Økonomiske og Monetære Union. Den bidrager ved at pålægge medlemsstaterne at samordne deres budgetpolitikker og undgå uforholdsmæssigt store underskud til at skabe makroøkonomisk stabilitet i EU og spiller en central rolle med hensyn til at sikre lav inflation og lave rentesatser, hvilket på afgørende vis medvirker til at tilvejebringe bæredygtig økonomisk vækst og jobskabelse.

Rådet erindrer om erklæringen ad artikel III-184 (knyttet som bilag til slutakten til forfatningen), som bekræfter Det Europæiske Råds forpligtelser med hensyn til Lissabon-strategiens mål - jobskabelse, strukturreformer og social sammenhængskraft - og hvori der om budgetpolitik anføres følgende: "Unionen stræber efter at opnå en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet. De økonomiske politikker og budgetpolitikkerne må derfor fastlægge de rette prioriteter med henblik på at opnå økonomiske reformer, innovation, konkurrenceevne og styrkelse af private investeringer og forbrug i faser med svag økonomisk vækst. Dette bør afspejles i den retning, man giver budgetbeslutningerne, både nationalt og på EU-niveau, navnlig ved omstrukturering af de offentlige indtægter og udgifter under overholdelse af budgetdisciplinen i overensstemmelse med forfatningen og stabilitets- og vækstpagten".

Pagtens to faste holdepunkter - underskudsreferenceværdien på 3% af BNP og referenceværdien for gældskvoten på 60% af BNP - har bevist deres værd og udgør fortsat kernen i den multilaterale overvågning. Det Europæiske Råd bemærkede imidlertid i juni 2004, at der er behov for at styrke og afklare gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten med henblik på at fremme gennemsigtighed i og det nationale ejerskab til EU's finanspolitiske rammer og forbedre håndhævelsen af pagtens regler og bestemmelser.

Pagten skal anvendes på tværs af medlemsstaterne på fair og ensartet vis, og den skal være forståelig for borgerne. Rådet bekræfter, at et regelbaseret system er den bedste garanti for, at forpligtelser håndhæves, og at alle medlemsstater behandles lige. I styrkelsen og afklaringen af pagten er det afgørende at finde den rette balance mellem på den ene side en højere grad af økonomisk skøn og politisk valgfrihed i forbindelse med overvågningen og samordningen af budgetpolitikkerne og på den anden side behovet for at sikre, at de regelbaserede rammer forbliver enkle og gennemsikkelige og er til at håndhæve.

BILAG

I et EU med 25 medlemsstater, der er kendetegnet ved stor diversitet, og efter fem års erfaring med ØMU'en vil en forbedring af de fælles rammer, hvor der lægges mere vægt på reglernes økonomiske rationale, gøre det lettere at tage større hensyn til de forskelligartede økonomiske situationer i EU. Målet er derfor at forstærke de eksisterende rammers økonomiske fundament og derved gøre reglerne mere troværdige og lettere at håndhæve. Formålet er ikke at gøre de aktuelle regler mere stive eller mere fleksible, men snarere at gøre dem mere effektive.

På denne baggrund tager reformen sigte på bedre at kunne reagere på de svagheder, der har vist sig hidtil, ved at lægge større vægt på de økonomiske udviklingstendenser og fokusere mere på at sikre holdbare offentlige finanser. Endvidere skal de instrumenter, der benyttes til at styre økonomien i EU, kædes bedre sammen for at styrke finanspolitikens bidrag til den økonomiske vækst og understøtte bestræbelserne på at realisere Lissabon-strategien.

I forlængelse af Kommissionens meddelelse af 3. september 2004 med titlen "Forbedring af den økonomiske styring og afklaring af gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten" har Rådet arbejdet på en række konkrete forslag til en reform af stabilitets- og vækstpagten.

Rådet har i forbindelse med revisionen af stabilitets- og vækstpagtens bestemmelser hovedsagelig afdækket fem områder, hvor forbedringer kunne være på sin plads:

- i) styrke budgetbestemmelsernes økonomiske rationale med henblik på at øge deres troværdighed og fremme ejerskabet til dem;
- ii) fremme de nationale politiske beslutningstageres ejerskab;
- iii) anvende økonomiske opgangstider mere effektivt til budgetkonsolidering med henblik på at undgå procykliske politikker;
- iv) tage større hensyn til perioder med økonomisk afmatning i Rådets henstillinger;
- v) lægge tilstrækkelig vægt på gæld og holdbare finanser i forbindelse med overvågningen af budgetstillingerne.

Ved udarbejdelsen af forslagene til en reform af stabilitets- og vækstpagten har Rådet lagt behørig vægt på at øge styringen af de finanspolitiske rammer og det nationale ejerskab til dem, at styrke pagtens økonomiske fundament og dens effektivitet såvel i den præventive som i den korrigerende del, at sikre holdbare offentlige finanser på lang sigt, at fremme vækst og at undgå, at byrden bliver for stor for de kommende generationer.

I overensstemmelse med Luxembourg-resolutionen om samordning af de økonomiske politikker bekræfter Rådet, at en øget samordning af finanspolitikkerne må overholde traktatens subsidiaritetsprincip og respektere de nationale regeringers prærogativer med hensyn til at fastlægge de nationale struktur- og budgetpolitikker, samtidig med at bestemmelserne i traktaten og stabilitets- og vækstpagten overholdes.

Ministrene angiver i denne rapport, hvilke lovgivningsmæssige ændringer der er behov for, for at deres synspunkter med hensyn til reformen af stabilitets- og vækstpagten kan omsættes i praksis. De ønsker så få ændringer som muligt og ser frem til forslag fra Kommissionen, som skal udmønte deres synspunkter i praksis.

1. Bedre styring

For at give EU's finanspolitiske rammer større legitimitet og øge støtten til målene og de institutionelle ordninger må medlemsstaterne, Kommissionen og Rådet efter Rådets opfattelse uden institutionelle forskydninger sørge for resultater på hver deres ansvarsområde, navnlig med hensyn til følgende:

- 1) Kommissionen og Rådet skal respektere, at det tilkommer medlemsstaterne at gennemføre de politikker, de har valgt, inden for traktatens rammer, navnlig artikel 99 og 104, men samtidig skal medlemsstaterne rette sig efter Rådets henstillinger.
- 2) Kommissionen skal udøve sin initiativret i tide og anvende bestemmelserne effektivt, og Rådet og medlemsstaterne skal respektere det ansvar, der påhviler Kommissionen som vogter af traktaten og dens procedurer.
- 3) Rådet skal udøve sin skønsmargen ansvarsfuldt, og medlemsstaterne og Kommissionen skal respektere Rådets ansvar for at samordne de økonomiske politikker i Den Europæiske Union og dets rolle med hensyn til at sikre, at Den Økonomiske og Monetære Union fungerer efter hensigten.
- 4) Medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen bør bekræfte, at de vil gennemføre traktaten og stabilitets- og vækstpagten effektivt og rettidigt ved hjælp af gensidig støtte og indbyrdes pres og arbejde nært og konstruktivt sammen om den økonomiske og finanspolitiske overvågning for at garantere, at pagtens bestemmelser håndhæves klart og effektivt.

Rådet understreger vigtigheden af bedre styring og styrkelse af det nationale ejerskab af de finanspolitiske rammer gennem nedenstående forslag.

1.1. Samarbejde og kommunikation

Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne bør anvende traktaten og stabilitets- og vækstpagten effektivt og rettidigt. Parterne bør arbejde nært og konstruktivt sammen om den økonomiske og finanspolitiske overvågning for at garantere, at pagtens bestemmelser håndhæves klart og effektivt.

Med henblik på gennemsigtighed og ansvarlighed bør institutionerne sørge for at kommunikere med hinanden og med offentligheden i fuldt omfang og rettidigt. Navnlig bør Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne for at skabe en fri og fortrolig udveksling af synspunkter forpligte sig til på forhånd at underrette hinanden om deres hensigter på alle stadier af budgetovervågningsproceduren og proceduren med uforholdsmæssigt store underskud, med forbehold af deres respektive prærogativer.

1.2. Bedre gensidig støtte og anvendelse af indbyrdes pres

Rådet finder, at en effektivisering af den gensidige støtte og det indbyrdes pres er en integrerende del af en revideret stabilitets- og vækstpagt. Rådet og Kommissionen bør forpligte sig til at begrunde og offentliggøre deres holdninger og beslutninger på alle relevante stadier af pagtens procedure.

Gensidig støtte og indbyrdes pres inden for euroområdet bør foregå inden for rammerne af samordningen i Eurogruppen og bør bygge på en horisontal vurdering af budgetudviklingen i de enkelte medlemsstater og udviklingens betydning for euroområdet som helhed. En sådan vurdering bør foretages mindst en gang om året inden sommerperioden.

1.3. Komplementaritet mellem nationale budgetregler og institutioner

Rådet finder, at nationale budgetregler bør være komplementære i forhold til medlemsstaternes forpligtelser i henhold til stabilitets- og vækstpagten. Omvendt bør der på EU-plan gives incitamenter til, at de nationale regler støtter stabilitets- og vækstpagtens mål, og negative incitamenter bør fjernes. I den forbindelse peger Rådet på negative incitamenter, der skyldes den indvirkning, som visse regler for regnskab og statistik i ENS 95 har på de finanspolitiske rammer.

Gennemførelsen af eksisterende nationale regler (regler for udgifter osv.) kan eventuelt drøftes i forbindelse med stabilitets- og konvergensprogrammer med behørig forsigtighed, og i det omfang de er relevante for overholdelsen af EU's budgetregler, eftersom medlemsstaterne på europæisk plan er forpligtet til at overholde disse regler, og overholdelse af EU's budgetregler er det centrale i vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammerne.

Rådet finder, at styringen på nationalt plan bør supplere EU-rammerne. Nationale institutioner kunne spille en mere fremtrædende rolle i budgetovervågningen for at styrke nationalt ejerskab, fremme håndhævelsen gennem den offentlige opinion i de enkelte medlemsstater og supplere den økonomiske og politiske analyse på EU-plan.

1.4. Et stabilitetsprogram for regeringsperioden

Rådet opfordrer medlemsstaterne til, når de skal udarbejde en første opdatering af deres stabilitets- eller konvergensprogram, efter at en ny regering er tiltrådt, at udvise kontinuitet med hensyn til de budgetmål, som Rådet har godkendt på grundlag af den foregående opdatering af stabilitets- eller konvergensprogrammet, og til - med sigte på hele regeringsperioden - at fremlægge oplysninger om de midler og instrumenter, regeringen agter at anvende for at nå disse mål ved fastlæggelsen af sin budgetstrategi.

1.5. Inddragelse af de nationale parlamenter

Rådet opfordrer medlemsstaternes regeringer til at forelægge deres stabilitets- og konvergensprogrammer og Rådets udtalelser herom for deres nationale parlamenter. De nationale parlamenter vil eventuelt ønske at drøfte opfølgningen af henstillingerne i forbindelse med alarmproceduren og proceduren med uforholdsmæssigt store underskud.

1.6. Pålidelige makroøkonomiske prognoser

Rådet erkender, at det er vigtigt at basere budgetfremskrivninger på realistiske og forsigtige makroøkonomiske prognoser. Det erkender også, at Kommissionens prognoser kan yde et vigtigt bidrag til samordningen af økonomiske politikker og finanspolitikker.

Medlemsstaterne, navnlig euroområdet medlemsstater og de medlemsstater, der deltager i ERM II, bør i deres makroøkonomiske prognoser og budgetfremskrivninger anvende de "fælles eksterne forudsætninger", hvis Kommissionen har fremlagt disse rettidigt. Det står medlemsstaterne frit at lægge deres egne fremskrivninger til grund for deres stabilitets- og konvergensprogrammer. Dog bør der redegøres grundigt for forskelle mellem landets egne prognoser og Kommissionens. Denne redegørelse skal tjene som reference ved en efterfølgende vurdering af fejl i prognoserne.

Da der uundgåeligt vil forekomme fejl i prognoserne, bør der i stabilitets- og konvergensprogrammerne lægges større vægt på at foretage omfattende følsomhedsanalyser og/eller udvikle alternative scenarier, så Kommissionen og Rådet bliver i stand til at tage hele spektret af mulige finanspolitiske resultater i betragtning.

1.7. Statistisk styring

Rådet finder, at gennemførelsen af de finanspolitiske rammer og troværdigheden heraf er helt afhængig af de finansielle statistikers kvalitet, pålidelighed og aktualitet. Pålidelige og aktuelle statistikker er ikke kun afgørende for vurderingen af de offentlige budgetstillinger; fuldstændig gennemsigthed i sådanne statistikker vil også give finansmarkederne bedre forudsætninger for at vurdere de enkelte medlemsstaters kreditværdighed, og dette kunne give et vigtigt signal om fejl i den førte politik.

Det er fortsat altafgørende at sikre, at praksis, ressourcer og kapaciteter er af et sådant omfang, at der kan udarbejdes statistikker af høj kvalitet på nationalt og europæisk plan med henblik på at sikre de nationale statistiske kontorer og Eurostats uafhængighed, integritet og ansvarlighed. Der skal desuden fokuseres på at udvikle Eurostats operationelle kapacitet, kontrolbeføjelser, uafhængighed og ansvarlighed. Kommissionen og Rådet arbejder i løbet af 2005 med at forbedre styringen af det statistiske system i EU.

Medlemsstaterne og EU's institutioner bør bekræfte deres tilsagn om at udarbejde pålidelige budgetstatistikker af høj kvalitet og sikre et samarbejde om at nå dette mål. Det bør overvejes at pålægge en medlemsstat sanktioner, hvis den overtræder pligten til og fristen for at indrapportere oplysninger om de offentlige finanser.

2. Styrkelse af den præventive del

Der er bred konsensus om, at perioder med en vækst, der ligger over trendvæksten, bør anvendes til budgetmæssig konsolidering for at undgå procykliske politikker. Den hidtidige manglende opfyldelse af den mellemfristede budgetmålsætning om en budgetsaldo "tæt på balance eller i overskud" opfordrer til en styrkelse af den præventive del af stabilitets- og vækstpakten gennem et fornyet tilsagn fra medlemsstaterne om at yde den budgetmæssige indsats, der er nødvendig for konvergens hen imod dette mål og overholdelse af det.

2.1. Definition af den mellemfristede budgetmålsætning

Stabilitets- og vækstpagten pålægger medlemsstaterne at tilslutte sig den mellemfristede målsætning, at deres budgetsaldoer skal være "tæt på balance eller i overskud".

Da EU med 25 medlemsstater budgetmæssigt og økonomisk er blevet mere heterogen, finder Rådet, at den mellemfristede målsætning bør differentieres for de enkelte medlemsstater for at tage hensyn til forskelligartetheden af de økonomiske og budgetmæssige stillinger og udviklinger samt den finanspolitiske risiko for holdbarheden i de offentlige finanser, også i lyset af de fremtidige demografiske ændringer.

Rådet foreslår derfor, at der udvikles mellemfristede målsætninger, som under hensyn til de særlige kendetegn for økonomien i hver enkelt medlemsstat, har et tredobbelt mål. De bør for det første skabe en sikkerhedsmargen med hensyn til underskudsgrænsen på 3%. De bør endvidere sikre hurtige fremskridt hen imod holdbare finanser. På denne baggrund bør de give spillerum for budgetmæssige dispositioner, navnlig ved at tage hensyn til behovene for offentlige investeringer.

De mellemfristede målsætninger bør være differentierede og kan afvige fra positionen tæt på balance eller i overskud i de enkelte medlemsstater på grundlag af disses aktuelle gældskvotest og potentielle vækst, samtidig med at de bevarer en tilstrækkelig margen under referenceværdien på -3% af BNP. Spillerummet for de landespecifikke mellemfristede målsætninger for euroområdet og de medlemsstater, der deltager i ERM II, vil således, cyklisk korrigeret, og uden engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger være på mellem -1% af BNP for lande med lille gæld/høj potentiel vækst og balance eller overskud for lande med stor gæld/lav potentiel vækst.

Det vil understøtte de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, at gældskvoterne konvergerer hen imod et forsigtigt niveau.

Der bør tages hensyn til implicite forpligtelser (i forbindelse med stigende udgifter på grund af den voksende ældrekvote), så snart de fornødne kriterier og nærmere bestemmelser herom er fastsat og godkendt af Rådet. Inden udgangen af 2006 bør Kommissionen aflægge rapport om de fremskridt, der er gjort med hensyn til metoder til udbygning af analyserne gennem inddragelse af sådanne implicite forpligtelser.

Rådet understreger imidlertid, at finanspolitik ikke på kort tid kan forventes at løse problemerne med de fulde strukturelle virkninger af befolkningernes aldring, og det opfordrer medlemsstaterne til at fortsætte deres bestræbelser på både at gennemføre strukturreformer på de områder, der har forbindelse hermed, og at øge beskæftigelsesgraden og erhvervsfrekvensen.

De mellemfristede budgetmålsætninger vil kunne revideres, når der gennemføres en større reform og i hvert fald hvert fjerde år, for at afspejle udviklingen i den offentlige gæld, den potentielle vækst og de offentlige finansers holdbarhed.

2.2. Kursen imod tilpasning til den mellemfristede målsætning

Rådet mener, at der i konjunkturforløbet bør opnås større symmetri inden for finanspolitikken gennem en styrket budgetdisciplin i perioder med økonomisk opsving, med det formål at undgå procykliske politikker og gradvis at opfylde den mellemfristede målsætning; således kan der skabes det nødvendige spillerum til at tilpasse sig økonomisk afmatning og mindske den offentlige gæld i et passende tempo, hvilket bidrager til de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt.

Medlemsstaterne bør på europæisk plan forpligte sig til aktivt at konsolidere de offentlige finanser i god tid. De forventes at bruge uventede ekstra indtægter til at mindske underskud og gæld.

Medlemsstater, der endnu ikke opfylder deres mellemfristede målsætninger, bør tage skridt til at gøre det i konjunkturforløbet. Tilpasningsindsatsen bør være større i gode tider og kan være mere begrænset i dårlige tider. For at nå deres mellemfristede målsætninger bør medlemsstaterne i euroområdet og ERM II gennemføre en årlig, cyklisk korrigeret tilpasning, uden engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger, på 0,5% af BNP som benchmark. "Gode tider" defineres som perioder, hvor output er højere end det potentielle niveau, under hensyntagen til skatteelasticiteten.

Medlemsstater, der ikke følger den påkrævede tilpasningskurs, skal begrunde deres afvigelser i de årlige opdateringer af stabilitets- og konvergensprogrammerne. Kommissionen vil give politikvejledning for at tilskynde medlemsstaterne til at holde deres tilpasningskurs. En sådan politikvejledning vil blive erstattet af tidlige varsler i overensstemmelse med forfatningen, så snart denne kan anvendes.

2.3. Inddragelse af strukturreformer

For at styrke pagtens vækstorienterede karakter tilslutter Rådet sig, at der tages hensyn til strukturreformer, når kursen for tilpasning til den mellemfristede målsætning fastlægges for lande, der endnu ikke har nået denne målsætning, og når der tillades en midlertidig afvigelse fra målsætningen for lande, der allerede har nået den, idet det dog er en klar forudsætning, at der skal være en sikkerhedsmargen for at sikre overholdelse af referenceværdien på 3% af BNP for underskuddets vedkommende, og at budgetsituationen forventes at vende tilbage til den mellemfristede målsætning i programperioden.

Kun større reformer, der har direkte langsigtede udgiftsbesparende virkninger, bl.a. fordi de øger den potentielle vækst, og dermed har en kontrollerbar positiv indvirkning på de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, vil blive taget i betragtning. Der vil som led i den årlige opdatering af stabilitets- og konvergensprogrammerne skulle fremlægges en detaljeret cost-benefit-analyse af disse reformer fra et budgetmæssigt synspunkt.

Disse forslag bør indsættes i forordning nr. 1466/97.

Rådet er endvidere opmærksomt på, at overholdelsen af stabilitets- og vækstpaktens budgetmål ikke bør hindre strukturreformer, som klart forbedrer de offentlige financers holdbarhed på lang sigt. Rådet erkender, at der behov for særlig opmærksomhed med hensyn til pensionsreformer, hvor der indføres et flersøjle-system, der omfatter en obligatorisk, fuldt finansieret søjle. Selv om disse reformer medfører en forværring af de offentlige financer på kort sigt i gennemførelsesperioden, sker der en klar forbedring af de offentlige financers holdbarhed på lang sigt. Rådet finder derfor, at de medlemsstater, der gennemfører sådanne reformer, bør have mulighed for at fravige kursen for tilpasning til den mellemfristede målsætning eller selve den mellemfristede målsætning. Fravigelsen fra den mellemfristede målsætning bør afspejle de nettoomkostninger, som reformen medfører for den offentligt styrede søjle, forudsat at fravigelsen er midlertidig, og at der bevares en passende sikkerhedsmargen til referenceværdien.

3. Bedre anvendelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud

Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud bør fortsat være enkel, gennemsigtig og retfærdig. De senere års erfaring viser dog, at der er mulighed for at forbedre gennemførelsen.

Det vejledende princip for procedurens anvendelse er hurtig korrektion af uforholdsmæssigt store underskud.

Rådet understreger, at formålet med proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er at hjælpe snarere end at straffe og således tilskynde medlemsstaterne til at stræbe efter budgetdisciplin gennem styrket overvågning samt gensidig støtte og indbyrdes pres. Desuden skal der klart skelnes mellem fejl i politikken og fejl i prognoserne ved gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Hvis en medlemsstat alligevel ikke retter sig efter de henstillinger, den får i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, har Rådet beføjelse til at pålægge de sanktioner, der er til rådighed.

3.1. Kommissionens udarbejdelse af rapporter i henhold til artikel 104, stk. 3

For at undgå uforholdsmæssigt store underskud som foreskrevet i traktatens artikel 104, stk. 1, danner de rapporter, der udarbejdes af Kommissionen i henhold til traktatens artikel 104, stk. 3, som følge af Kommissionens overvågning, grundlag for EFC's udtalelse, derefter Kommissionens vurdering og endelig Rådets beslutning om, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, og om Rådets henstillinger, herunder om fristerne for korrektion af underskuddet.

Rådet og Kommissionen er fast besluttet på klart at bevare og opretholde referenceværdierne på 3% og 60% af BNP som holdepunkter i overvågningen af udviklingen i budgetsituationen og af den procentdel, som den offentlige gæld udgør af bruttonationalproduktet i medlemsstaterne. Kommissionen vil altid udarbejde en rapport på grundlag af traktatens artikel 104, stk. 3. Kommissionen undersøger i sin rapport, om en eller flere af de undtagelser, der er omhandlet i artikel 104, stk. 2, litra a) og b), foreligger. Rådet foreslår derefter en revision eller tydeliggørelse af rækkevidden af de pågældende undtagelser.

Som fastsat i traktaten tager Kommissionen endvidere i sin rapport hensyn til, om medlemsstatens offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt. Rådet foreslår nedenfor en nærmere præcisering af begrebet "alle andre relevante forhold".

3.2. Et underskuds "exceptionelle og midlertidige" overskridelse af referenceværdien

Traktaten åbner i artikel 104, stk. 2, litra a), andet led, mulighed for en undtagelse, hvis en overskridelse af referenceværdien kun er exceptionel og midlertidig, og procentdelen fortsat ligger tæt på referenceværdien.

Mens procentdelen for at blive omfattet af denne undtagelse hele tiden skal ligge tæt på referenceværdien, gives der i forordning nr. 1467/97 definitioner af, hvornår en overskridelse af referenceværdien, der fortsat ligger tæt på denne værdi, skal anses for exceptionel og midlertidig: for at blive anset for at være exceptionel, skal overskridelsen være en følge af en usædvanlig begivenhed, der ligger uden for medlemsstatens kontrol, og som har en afgørende virkning på de samlede offentlige finanser, eller den skal være en følge af et alvorligt økonomisk tilbageslag. For at overskridelsen skal være midlertidig, skal Kommissionens budgetprognoser vise, at underskuddet vil falde til under referenceværdien, når den usædvanlige begivenhed eller det alvorlige økonomiske tilbageslag er ophørt.

Et alvorligt økonomisk tilbageslag defineres på nuværende tidspunkt - som regel - som et årligt fald i det reale BNP på mindst 2%. Hvis der er tale om et årligt fald i det reale BNP på mindre end 2%, giver forordning nr. 1467/97 desuden Rådet mulighed for at beslutte, at der ikke foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud i lyset af supplerende understøttende data, særlig vedrørende tilbageslagets pludselige indtræden eller det akkumulerede produktionstab i forhold til den historiske trend.

Rådet er af den opfattelse, at den nuværende definition af "et alvorligt økonomisk tilbageslag" i artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1467/97 er for restriktiv. Rådet finder, at artikel 2, stk. 2 og 3, i forordning nr. 1467/97 bør tilpasses, således at såvel Kommissionen som Rådet, når de skal vurdere og afgøre, hvorvidt der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud i henhold til traktatens artikel 104, stk. 3-6, får mulighed for at anse en overskridelse af referenceværdien for exceptionel, hvis den skyldes negativ vækst eller et akkumuleret produktionstab i en længere periode med meget lav vækst i forhold til potentialet.

3.3. "Alle andre relevante forhold"

Det fastsættes i traktatens artikel 104, stk. 3, at Kommissionen ved udarbejdelsen af rapporten om manglende opfyldelse af kriterierne for overholdelse af budgetdisciplinen ligeledes skal tage "hensyn til, om det offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt." En afbalanceret generel vurdering skal omfatte alle disse forhold.

Rådet understreger, at hensyntagen til "andre relevante forhold" i de faser, der ligger forud for beslutningen om, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud (artikel 104, stk. 4, 5 og 6), skal være betinget af det overordnede princip - inden andre relevante faktorer tages i betragtning - at overskridelsen af referenceværdien er midlertidig, og at underskuddet fortsat ligger tæt på referenceværdien.

Rådet finder, at rammerne for at tage hensyn til "alle andre relevante forhold" bør afklares. Kommissionens rapport i henhold til artikel 104, stk. 3, bør på passende vis afspejle udviklingen i den økonomiske situation på mellemlang sigt (navnlig potentiel vækst, fremherskende konjunkturbetingelser, gennemførelsen af politikker som led i Lissabon-dagsordenen og politikker til fremme af FoU og innovation) samt udviklingen i den budgetmæssige situation på mellemlang sigt (navnlig finanspolitiske konsolideringsbestræbelser i "gode tider", gældsberedygtighed, offentlige investeringer og de offentlige finansers overordnede kvalitet). Endvidere vil der blive taget passende hensyn til andre forhold, der efter den pågældende medlemsstats opfattelse er relevante for en omfattende kvalitativ vurdering af overskridelsen af referenceværdien. I den forbindelse vil der blive lagt særlig vægt på budgetmæssige bestræbelser, der tager sigte på at øge de finansielle bidrag til at fremme international solidaritet eller bevare dem på et højt niveau og nå europæiske politiske mål, navnlig Europas forening, hvis det har en negativ indvirkning på en medlemsstats vækst og finanspolitiske byrde.

Der bør helt klart ikke foretages en omdefinering af Maastricht-referenceværdien for underskuddet, ved at særlige budgetposter udelukkes.

Hvis Rådet på grundlag af artikel 104, stk. 6, har besluttet, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud i en medlemsstat, vil der også blive taget hensyn til de "andre relevante forhold" i de efterfølgende proceduremæssige skridt i henhold til artikel 104. Disse forhold vil dog ikke blive taget i betragtning i henhold til artikel 104, stk. 12, dvs. i forbindelse med Rådets beslutning om, hvorvidt en medlemsstat har korrigeret sit uforholdsmæssigt store underskud.

Disse forslag bør indarbejdes i forordning nr. 1467/97.

3.4. Hensyntagen til reformer af pensionssystemerne

Rådet finder, at en overskridelse, der ligger tæt på referenceværdien, og som afspejler gennemførelsen af pensionsreformer, hvor der indføres et flersøjle-system, der omfatter en obligatorisk, fuldt finansieret søjle, bør overvejes nøje. Selv om en gennemførelse af sådanne reformer medfører en forværring af budgetsituationen på kort sigt, sker der en klar forbedring af de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt.

Kommissionen og Rådet vil i alle budgetvurderinger som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud overveje gennemførelsen af sådanne reformer på passende vis.

Kommissionen og Rådet vil navnlig, når de i henhold til artikel 104, stk. 12, vurderer, om det uforholdsmæssigt store underskud er korrigeret, bedømme udviklingen i underskuddet som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og samtidig tage hensyn til reformens nettoomkostninger for den offentligt styrede søjle. Der vil blive taget hensyn til reformens nettoomkostninger de første fem år efter, at en medlemsstat har indført et obligatorisk, fuldt finansieret system, eller fem år efter 2004 for medlemsstater, der allerede har indført et sådant system. Bedømmelsen vil endvidere også være regressiv, dvs. at der over en periode på fem år vil blive taget hensyn til henholdsvis 100, 80, 60, 40 og 20 procent af reformens nettoomkostninger for den offentligt styrede søjle.

3.5. Øget fokus på gæld og holdbarhed

Kommissionen skal i overensstemmelse med traktatens bestemmelser undersøge, om budgetdisciplinen overholdes på grundlag af såvel underskudskriteriet som gældskriteriet. Rådet finder, at der bør sættes øget fokus på gæld og holdbarhed, og bekræfter, at den offentlige gæld bør nedbringes til under 60% af BNP med en tilfredsstillende hastighed under hensyn til de makroøkonomiske forhold. Jo større medlemsstaternes gæld i forhold til BNP er, jo større indsats skal de gøre for at nedbringe den hurtigt.

Rådet er af den opfattelse, at rammerne for gældsovervågning bør styrkes, ved for gældskvoten kvalitativt at anvende princippet om, at procentdelen "mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig referenceværdien med en tilfredsstillende hastighed", idet der tages hensyn til makroøkonomiske vilkår og gældsdynamikker, herunder forfølgelse af passende niveauer af primære overskud samt andre foranstaltninger, som kan nedbringe bruttogælden, samt gældsforvaltningsstrategier. For så vidt angår lande, hvis gæld ligger over referenceværdien, vil Rådet fremsætte henstillinger om gældsdynamikkerne i sine udtalelser om stabilitets- og konvergensprogrammerne.

Dette kræver ingen ændringer af gældende forordninger.

3.6. Forlængelse af fristen for at træffe virkningsfulde foranstaltninger

Rådet er af den opfattelse, at fristen for at vedtage en beslutning i henhold til artikel 104, stk. 6, om konstatering af, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, bør forlænges fra tre til fire måneder efter fristen for finansindberetningen. Rådet mener desuden, at fristen for at træffe virkningsfulde foranstaltninger som følge af en henstilling om at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud, jf. artikel 104, stk. 7, kan forlænges fra fire til seks måneder, således at den pågældende medlemsstat bedre kan tilpasse foranstaltningen til den nationale budgetprocedure og udforme en bedre struktureret pakke af foranstaltninger. Dette kunne lette vedtagelsen af korrigerende pakker af strukturforanstaltninger (i modsætning til stort set midlertidige foranstaltninger). Endvidere ville det med længere frister være muligt at tage hensyn til et opdateret overslag fra Kommissionen, således at trufne foranstaltninger og væsentlige ændringer i vækstvilkårene, som kunne berettige til en forlængelse af fristerne, vurderes under ét. Af samme årsag bør den frist på en måned, som Rådet har til at træffe afgørelse om at gå fra artikel 104, stk. 8, til artikel 104, stk. 9, forlænges til to måneder, og fristen på to måneder i artikel 104, stk. 9, bør forlænges til fire måneder.

Disse forslag ville kræve ændringer af de relevante artikler i forordning nr. 1467/97.

3.7. Første frist for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud

Rådet mener, at et uforholdsmæssigt stort underskud principielt bør korrigeres i løbet af et år, efter at det er konstateret, dvs. sædvanligvis i løbet af det andet år, efter at det er opstået. Rådet finder dog, at de elementer, der skal tages hensyn til ved fastsættelsen af den første frist for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud, bør præciseres bedre og især bør omfatte en overordnet vurdering af alle de faktorer, som er omhandlet i den rapport, hvortil der henvises i artikel 104, stk. 3.

Som benchmark vil lande med et uforholdsmæssigt stort underskud skulle yde en årlig finanspolitisk indsats på mindst 0,5% af BNP, cyklisk korrigeret, uden engangsforanstaltninger, og den første frist for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud bør fastsættes under hensyn til denne finanspolitiske minimumsindsats. Hvis denne indsats forekommer tilstrækkelig til at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud året efter, at det er konstateret, er det ikke nødvendigt at forlænge den oprindelige frist ud over det andet år.

Rådet finder dog, at den første frist for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud under særlige omstændigheder kan fastsættes til at udløbe et år senere, dvs. det andet år efter, at det er konstateret, og således sædvanligvis det tredje år, efter at det er opstået. Ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om særlige omstændigheder, tages der hensyn til en afbalanceret overordnet vurdering af de faktorer, som nævnes i den i artikel 104, stk. 3, omhandlede rapport.

Den første frist vil blive fastsat med forbehold af dels reformerne af pensionssystemerne dels de frister, der gælder for nye og kommende medlemsstater.

3.8. Revision af fristerne for at korrigere underskuddet

Rådet finder, at fristerne for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud kan revideres og forlænges, hvis uforudsete ugunstige økonomiske begivenheder med stor negativ budgetvirkning opstår under en igangværende procedure i forbindelse med et uforholdsmæssigt stort underskud. En henstilling i henhold til artikel 104, stk. 7, eller et pålæg i henhold til artikel 104, stk. 9, kan genfremsættes, og det bør ske, hvis den pågældende medlemsstat har truffet virkningsfulde foranstaltninger for at efterkomme de oprindelige henstillinger eller pålæg. Dette bør præciseres i forordning nr. 1467/97.

Medlemsstaterne vil blive anmodet om at dokumentere, at de har truffet virkningsfulde foranstaltninger som følge af henstillingerne. Hvis der er truffet virkningsfulde foranstaltninger for at efterkomme tidligere henstillinger, og uforudset vækstudvikling berettiger til en revision af fristerne for at korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud, fortsætter proceduren ikke til næste fase. Vækstprognosen i Rådets henstilling anvendes som referenceværdi ved vurderingen af en uforudset vækstudvikling.